

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

**A koronavírus járvány családokra gyakorolt hatása
az első hullám idején**

kutatási gyorsjelentés

Készült: 2020. szeptember

www.koppmariaintezet.hu

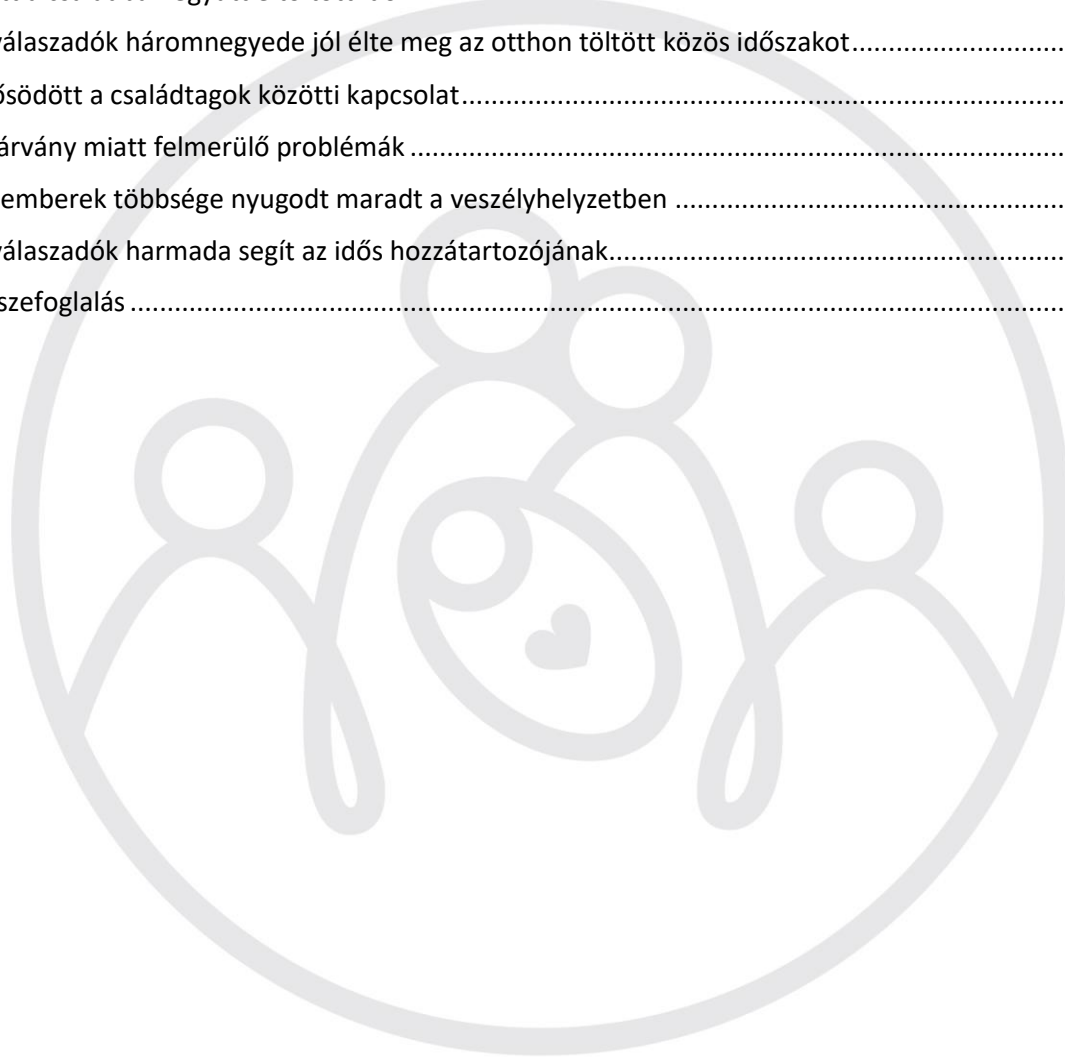

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Tartalom

Bevezetés.....	3
Demográfiai jellemzők.....	3
Családi élet a karantén ideje alatt.....	6
Az emberek háromnegyedének nem volt szüksége külső segítségre	6
Legtöbben a családtagjaira támaszkodtak a veszélyhelyzet idején	6
Nőtt a családban együtt eltöltött idő	8
A válaszadók háromnegyede jól élte meg az otthon töltött közös időszakot.....	10
Erősödött a családtagok közötti kapcsolat.....	11
A járvány miatt felmerülő problémák	13
Az emberek többsége nyugodt maradt a veszélyhelyzetben	15
A válaszadók harmada segít az idős hozzátartozójának.....	17
Összefoglalás	19

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Bevezetés

2020 áprilisában, a koronavírus okozta helyzet feltérképezésére a Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) kutatást végzett a magyar családok körében. A kutatás során többek között azt szerettük volna megtudni, hogyan élték meg a kialakult krízishelyzetet a családok, hogyan alakult az otthon töltött közös idő, a digitális oktatás, mire számíthattak a nehéz időkben, milyen a hangulatuk és mitől tartottak leginkább a vírushelyzetben. Az adatfelvétel során 1000 embert kérdeztünk meg telefonos (CATI) lekérdezéssel, a célcsoport pedig a 18 évnél idősebb magyar lakosság volt. A kutatás nemre, életkorra, lakhelyre (megye) és településtípusra volt reprezentatív.

Demográfiai jellemzők

A megkérdezettek 47% férfi, 53% nő volt. Legnagyobb arányban a 60 év feletiek képviselték magukat a mintában, arányuk 28%. Őket követték a 30-39 évesek (19%), az 50-59 évesek, a 18-29 évesek (18%), végül pedig a 40-49 évesek (16%).

Az alapfokú végzettséggel rendelkezők a minta felét tették ki. Őket követték a középfokú végzettségűek 32%-kal, majd a felsőfokú végzettséggel rendelkezők 18%-os aránnyal.

A válaszadók családi állapotát vizsgálva megállapítható, hogy a minta közel fele házas (47%), 32% hajadon/nőtlen, további 11% elvált, valamint 9%-ra tehető az özvegyek aránya. A nőtlen/hajadon besorolásba került válaszadók (386 fő) 24,1%-a párkapcsolatban él.

A válaszadók körében a legtöbben kisebb városokban (32%), valamint falvakban élnek (31%). Őket követik a megyeszékhelyen lakók (21%), valamint a fővárosban élők (16%). A válaszadók 46,7%-ának van gyermeke, ebből 26% azok aránya, akik 18 év alatti gyermeket nevelnek.

A mintában az egyedül élők aránya 14%. A több fős háztartásban élők 49%-a él házastársával, 48%-a gyermekével/gyermekével, további 23% élettársával, 18%-ot tesz ki azok aránya, akik szüleikkel élnek. Az adatfelvétel idején a válaszadók 80%-a saját otthonában tartózkodott, 12% albérletben, további 5% pedig valamely rokonánál. A legtöbben családi házban (63%), társasházi lakásban (17%) vagy panellakásban (15%) élnek közülük. A megkérdezettek

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

anyagi helyzetét illetően elmondható, hogy a legtöbben beosztással jól kijönnek jövedelmükből (41%). 23%-ot tesz ki azok aránya, akik éppen, hogy kijönnek a jövedelmükből, további 21%-ot pedig azoké, akik gondok nélkül élnek.

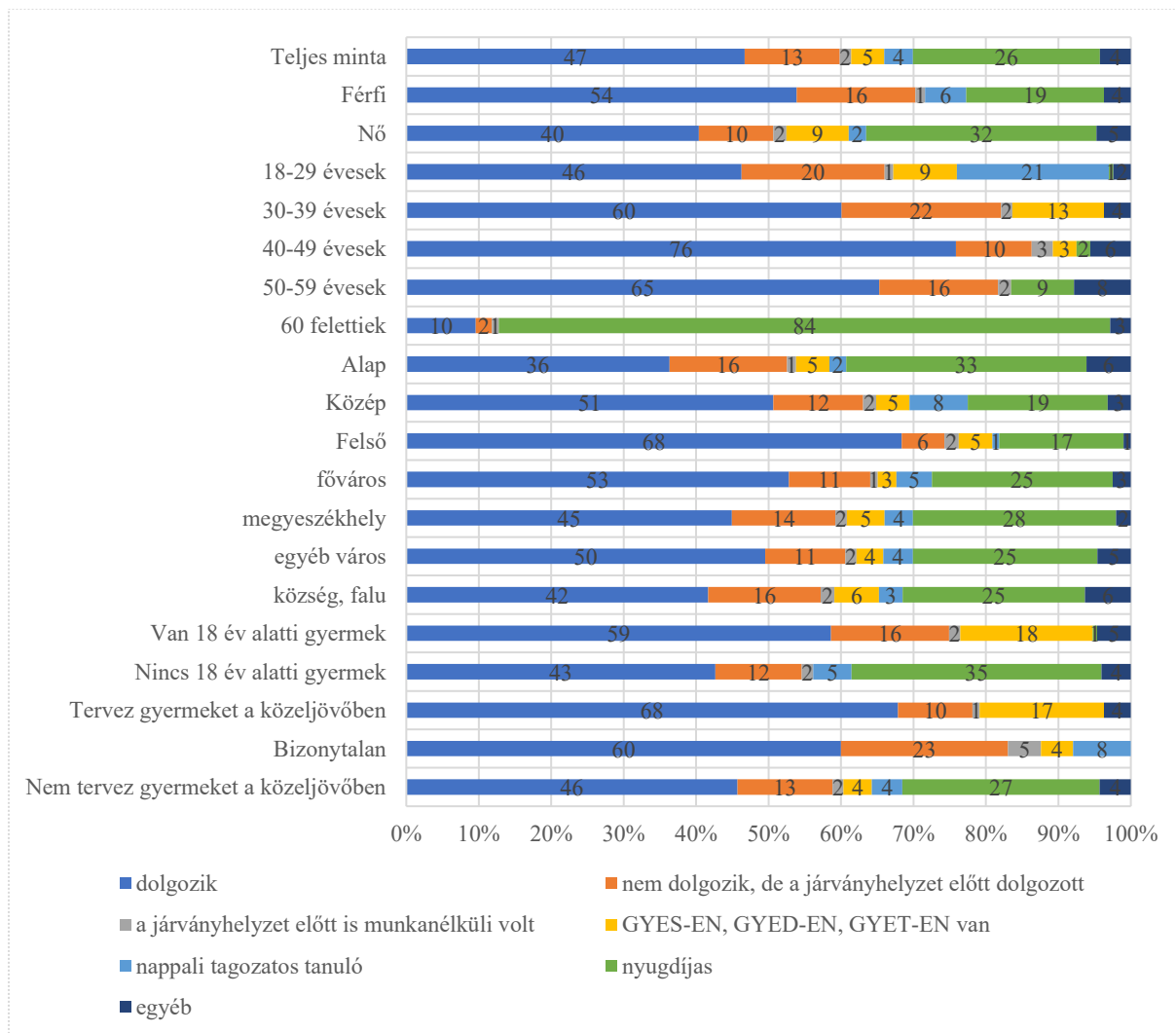
A megkérdezettek 47% dolgozik, 26% nyugdíjas, 13% jelenleg nem dolgozik, de a járványhelyzet előtt dolgozott, tehát a vírushelyzet következtében veszítette el állását. 5% nappali tagozatos hallgató, és 3% azok aránya, akik GYES-en, GYED-en vagy GYET-en vannak. Nemek szerinti bontásban az látható, hogy a férfiak 14%-kal nagyobb arányban dolgoznak, mint a nők (54%, míg a nőknél 40%), a nők esetében azonban csak 10% azok aránya, akik nem dolgoznak, de a járványhelyzet előtt dolgoztak, míg a férfiaknál ez 16%. Legnagyobb arányban a 30-39 évesek veszítették el munkájukat a járványhelyzet idején, arányuk 22%, míg legkisebb arányban a 40-49 évesek, 10%-kal. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők dolgoznak legnagyobb arányban, valamivel többen, mint a kétharmaduk (68%), legkisebb arányban pedig az alacsonyabb végzettségűek, és közöttük vannak legnagyobb arányban azok, akik nem dolgoznak, de a járványhelyzet előtt dolgoztak (16%).

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

1. ábra Jelenlegi gazdasági aktivitás (%), N=1000 fő

KINCS

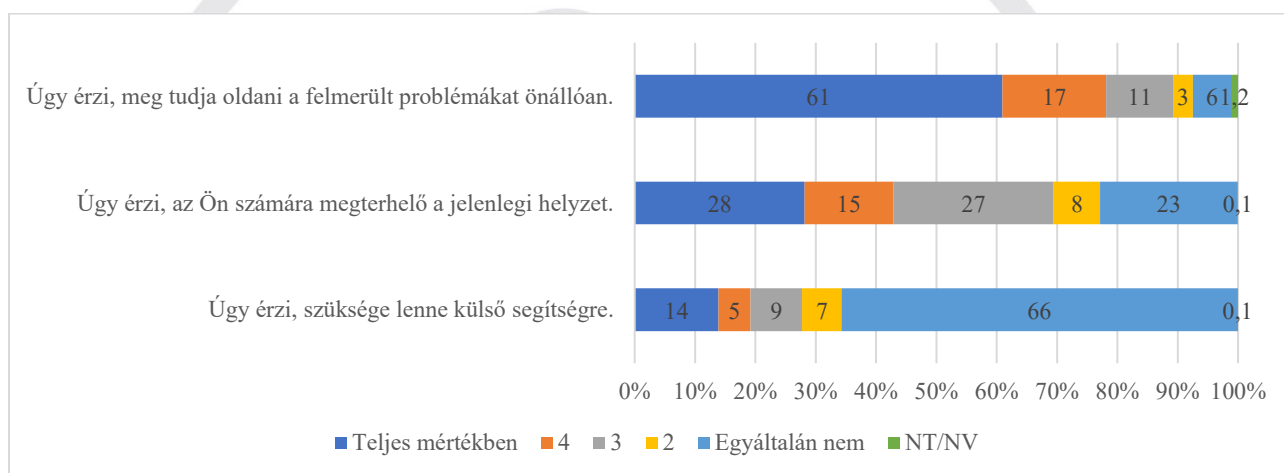
KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Családi élet a karantén ideje alatt

Az emberek háromnegyedének nem volt szüksége külső segítségre

A megkérdezettek 78%-a érezte úgy, hogy önállóan is meg tudja oldani az új helyzetben felmerülő problémákat, 66%-uk pedig úgy nyilatkozott, hogy egyáltalán nincsen szüksége külső segítségre. A válaszadók 43%-a számára „teljes mértékben” vagy „inkább megterhelő” a vírushelyzet, míg 31%-uk szerint „egyáltalán nem” vagy „inkább nem megterhelő”.

2. ábra Kérem, értékelje egy ötfokú skála segítségével a következő állításokat, ahol az 1 azt jelenti, hogy egyáltalán nem, az 5 azt jelenti, hogy teljes mértékben egyetért vele! (%)

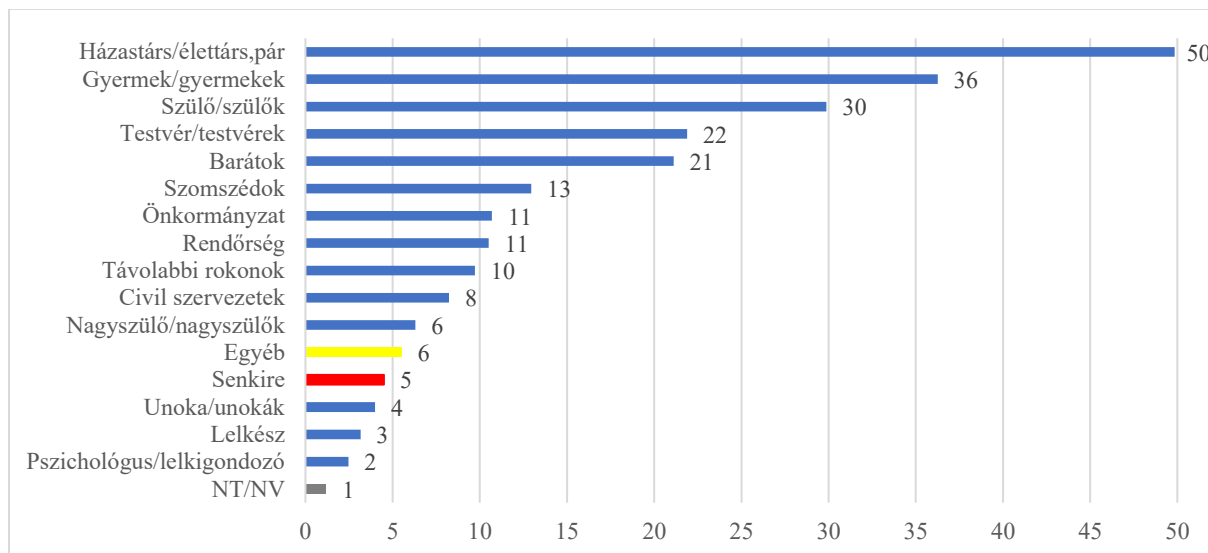

Legtöbben a családtagjaira támaszkodtak a veszélyhelyzet idején

A megkérdezettek fele azt nyilatkozta, hogy házastársára/párjára számíthatott a járvány idején, a gyermekeikre 36%, a szüleikre pedig 30% támaszkodhatott. Ezekből a válaszokból az látszik, hogy a legtöbbet a családtagjaira támaszkodhattak a veszélyhelyzetben.

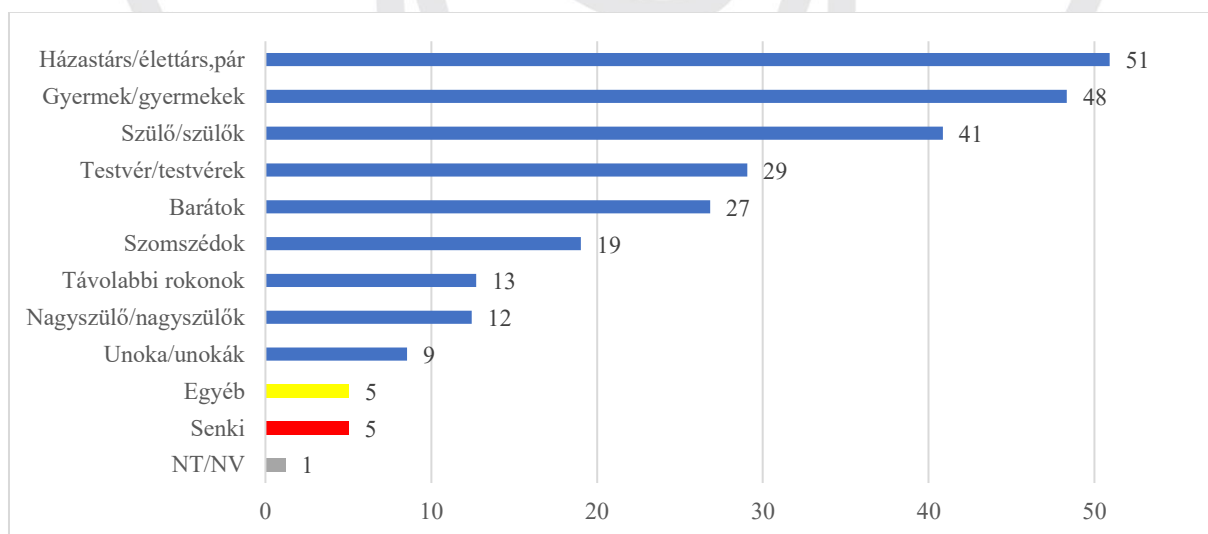

3. ábra Kire számíthatnak a kialakult helyzetben? (%), N=1000 fő

Ezt a kérdést másik oldalról is megvizsgáltuk, mert érdekelt minket, hogy válaszadóinkra kik számíthatnak ugyanebben a helyzetben. Az előző eredményekhez hasonlóan a legtöbben a házastársukat/élettársukat/párjukat említették (51%), majd szorosan követték őket a gyermekek (48%) és a szülők (41%). Az időseket védő intézkedések ismeretében talán nem meglepő, hogy a megkérdezettjeinkre legkevésbé az unokák (9%), illetve a nagyszülők (12%) számíthatnak.

4. ábra Önre ki számíthat a jelenlegi helyzetben? (%), N=1000 fő

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Ebben a különleges helyzetben különösen fontosnak tartottuk megvizsgálni, hogy a családok belső viszonyai, hogyan alakultak, hogyan segítették egymást az emberek. A válaszadók 68%-a sokat beszélgetett és fontosnak tartották, hogy családon belül megnyugtassák egymást. 60%-uk megosztva végezte a házimunkákat, a válaszadók közel fele (48%) pedig azzal támogatta az idősebb családtagokat, hogy a bevásárlásban segítettek nekik. A megkérdezettek 44%-a anyagi segítséget is nyújtott családtagjainak, mely szintén a család összetartó erejére utal. A rendkívüli helyzetben ez azért is lehetett igazán fontos támogatási forma, mert sokan elvesztették a munkájukat, csökkent a korábbi jövedelmük, azonban így módon nemcsak a lelki, hanem az anyagi biztonságuk is megmaradhatott. A válaszadók harmada odafigyelt arra is, hogy a legidősebb családtagokat elkülönítsék a legfiatalabbaktól.

5. ábra Önök - családon belül - hogyan segítik egymást a most kialakult helyzetben? (%),
N=1000 fő

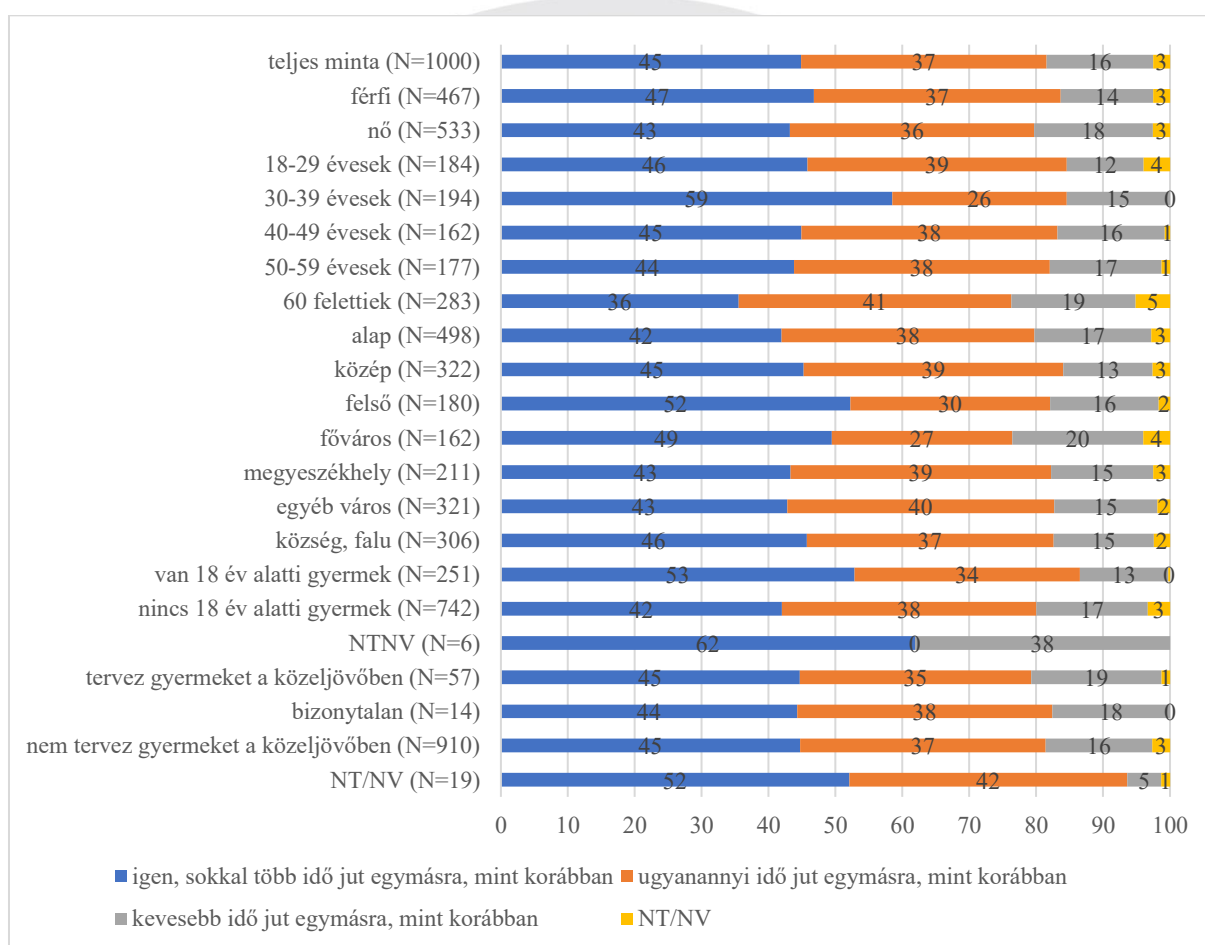
Nőtt a családban együtt eltöltött idő

A válaszadók közel fele (45%) érezte úgy, hogy sokkal több időt tudtak egymásra fordítani a karantén ideje alatt, mint korábban. A férfiak közül 4%-kal többen (47%) vélekedtek így, mint a nőknél (43%). Viszont a nők esetében éppen 4%-kal többen gondolták (18%) azt, hogy kevesebb idejük jutott a családjukra, mint korábban. Korcsoportos megoszlás szerint leginkább a 30-39 évesek (59%) vélekedtek úgy, hogy sokkal több idejük volt egymásra, mint korábban. Rajtuk kívül még a 18 év alatti gyermeket nevelők (53%) mondták azt, hogy sokkal több időt

tudtak együtt tölteni, mint korábban. Bármelyik demográfiai mutatóval is hasonlítjuk össze ezt a kérdést, az látszik, hogy a legnagyobb csoport (60 felettek kivételével) mindenhol azoké, akik úgy érezték több időt tudtak együtt tölteni a családjukkal, mint korábban. A minta közel feléről így elmondható, hogy erősödtek a családi kapcsolatok, közelebb kerültek egymáshoz a családtagok.

6. ábra *Hogy érzi, több időt tudnak egymásra fordítani a családtagjaival? (%)*, N=1000 fő

Rákérdeztük arra is, hogy mely tevékenységeket végezték gyakrabban közösen. Az első három helyre az étkezés (60%), a házimunka (57%) és a filmnézés (53%) került. 47%-nál pedig megjelent a sütés-főzés is, mely a 18 év alatti gyermeket nevelők esetében még magasabb arányú, hiszen 59%-uk szerint gyakrabban sütnek-főznek közösen, mint korábban. A válaszadók közel harmadánál ugyanakkor jellemző a gyakrabban végzett közös sport és a mozgás is. Ez a válaszkategória is a 18 év alatti gyermeket nevelő családoknál a legjellemzőbb,

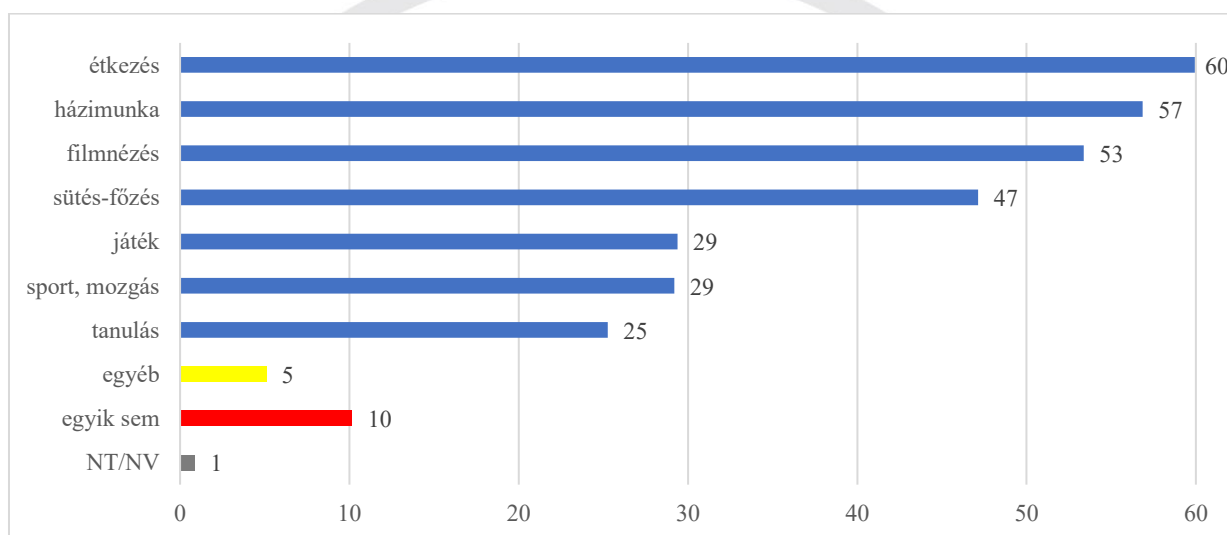

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

hiszen esetükben 45% sportol és mozog közösen gyakrabban, mint korábban. Az eredmények azt mutatják, hogy a családtagok több időt tudtak egymással tölteni a járványhelyzet alatt, s több olyan közös programra tudtak időt szakítani, amire talán korábban nem volt lehetőségük. A közös programok pedig elengedhetetlenek a családi kapcsolatok erősítéséhez, mely kapcsolatok minősége a járvány miatti bizonytalanságban különösen nagy figyelmet igényelt.

7. ábra Az alábbi tevékenységek közül melyiket végzik most gyakrabban közösen? (%), N=863 fő

A válaszadók háromnegyede jól élte meg az otthon töltött közös időszakot

Az előző kérdés pozitív eredményét támasztja alá az is, ahogy az emberek megélték az otthon közösen eltöltött időszakot. A válaszadók 73%-a egyértelműen jól élte meg a karantén alatt otthon töltött időt. Kifejezetten rosszul vagy nagyon rosszul csak a válaszadók 7%-a érezte magát. A 40-es éveikben járók voltak a legpozitívabbak, hiszen 51%-uk szerint nagyon jól telt, további 29%-uk szerint pedig jól telt az otthon töltött közös időszak. Érdekes megfigyelni, hogy hogyan vélekedtek erről a különböző településtípusokon élők. A községben, falun és kisebb városokban élők 44%-a nagyon jól élte meg az együtt töltött közös időt. Ez feltehetőleg annak is köszönhető, hogy a vidéken élők több időt tölthettek a szabadban, a kertjükben, így pozitívabb volt ez az időszak számukra, mint azoknak, akik városokban, nagyobb bezártságban

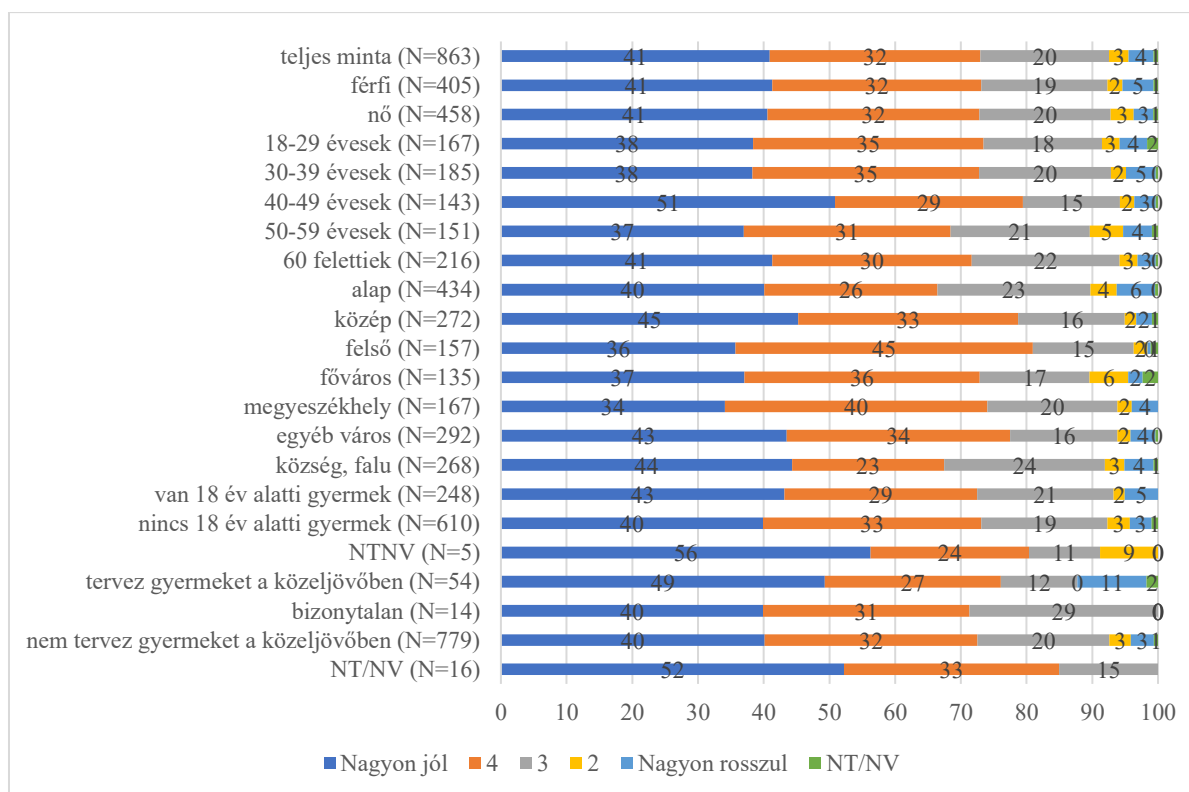

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

töltötték ugyanezt az időszakot. Budapesten és a megyeszékhelyeken ugyanez a mutató csak 37% és 34% volt.

8. ábra *Hogy éltek meg az otthon töltött közös időszakot? Kérem, értékelje egy 1-től 5-ig terjedő skálán, ahol az 1-es a 'nagyon rosszul'-t, míg az 5-ös a 'nagyon jól'-t jelenti! (%)*,
N=1000 fő

Erősödött a családtagok közötti kapcsolat

A járványügyi veszélyhelyzet megerősítette a családtagok közötti kapcsolatokat, hiszen a megkérdezettek negyede (24%) azok javulásáról számolt be, és csak a válaszadók 4% vélte úgy, hogy romlottak a családon belüli viszonyok. A családtagok közötti kapcsolat a megkérdezettek 71%-ánál ugyanolyan maradt. Nemek szerinti vizsgálva azt láthatjuk, hogy a férfiak 27%-ánál javult a járvány időszaka alatt a családtagok közötti kapcsolat, és a nőknél is 21% vélekedett ugyanígy. A különböző korosztályok közül leginkább a 18-29 éves korosztály szerint (29%) javult a családtagok közötti kapcsolat a járvány ideje alatt. A legnagyobb javulás,

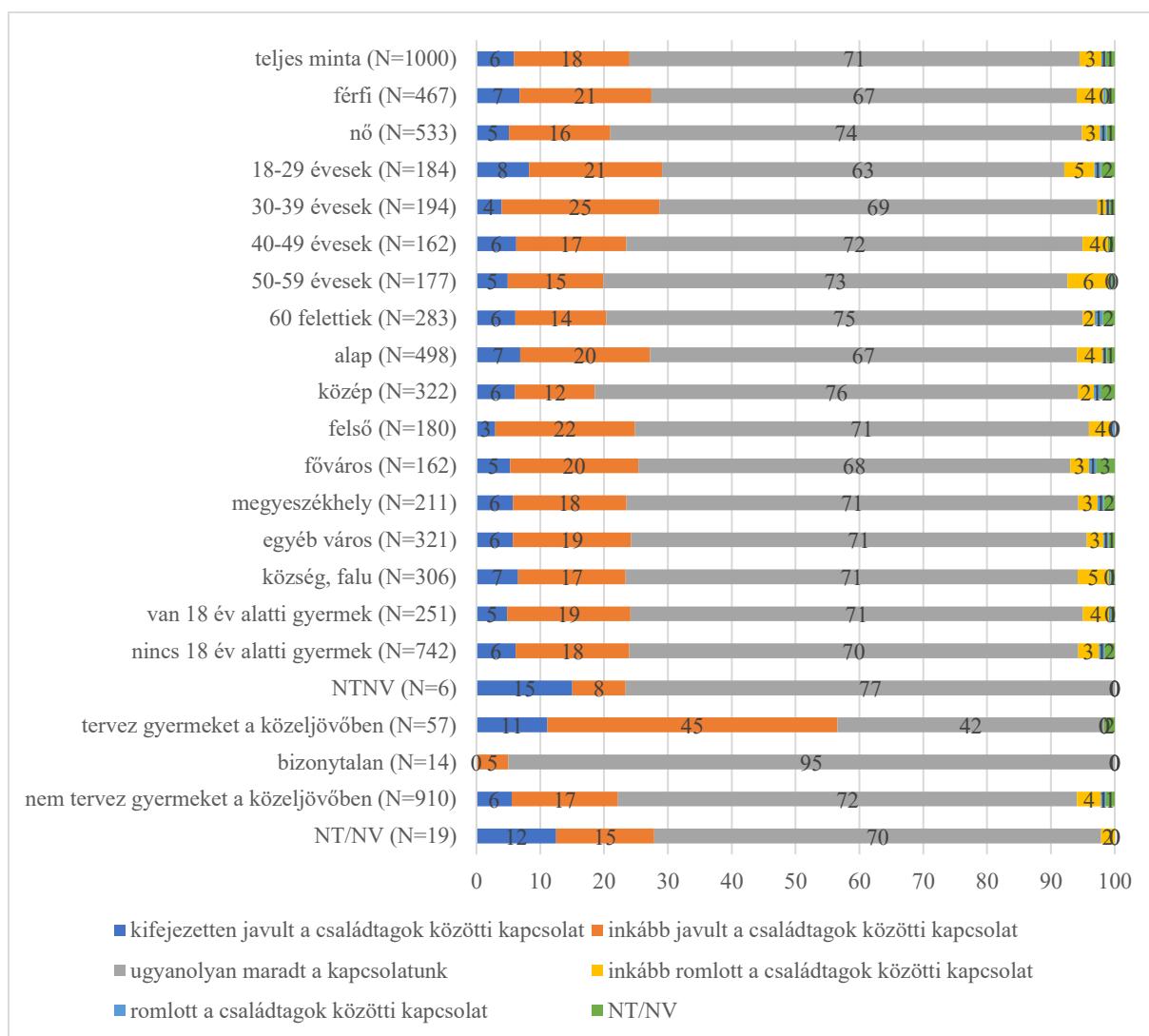

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

és a legpozitívabb hozzáállást azonban a gyermeket tervezők csoportja mutatta, náluk 56% vélekedett úgy, hogy javultak a kapcsolatok a családjukon belül.

9. ábra Változott a családtagok közötti kapcsolat a kialakult helyzetnek köszönhetően? (%),
N=1000 fő

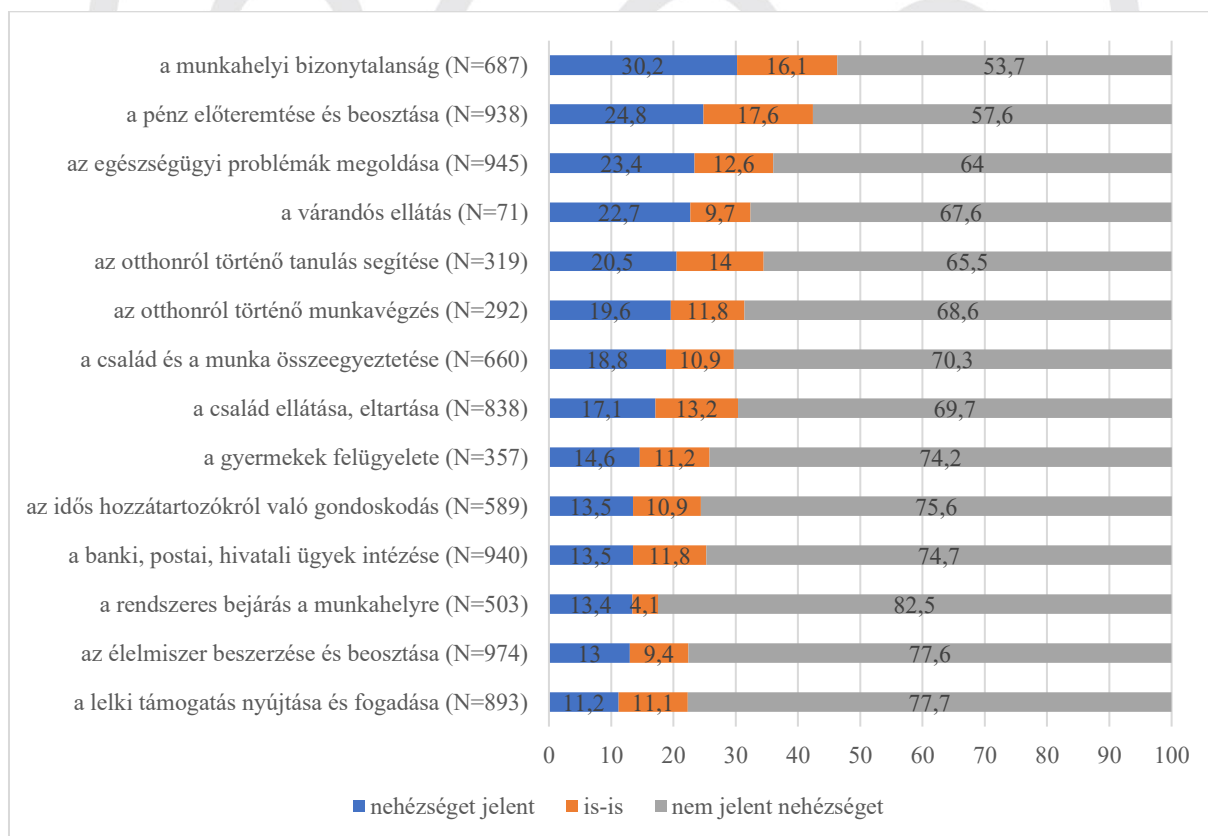

A járvány miatt felmerülő problémák

A válaszadókat a családot érintő nehézségekről is kérdeztük. A legnagyobb nehézséget a munkahelyi bizonytalanság, az elszegényedés lehetősége és az egészségügyi problémák jelentették, mely utóbbit egyértelműen a járványhelyzet generálta. A megkérdezettek csaknem egyharmadának (30,2%-ának) jelent nehézséget a munkahelyi bizonytalanság, s közel egynegyedüknek (24,8%-uknak) a pénz előteremtése és annak beosztása. A megkérdezettek egy nem elhanyagolható csoportja tehát fél munkájának elvesztésétől (vagy már elveszítette azt), s attól, hogy veszélybe kerül a mindennapi kiadások finanszírozása is. A vírusos első időszakában nem meglepő, hogy a válaszadók közel egynegyedének (23,4%-ának) jelentett nehézséget az egészségügyi gondok megoldása. Legkevesbé (11,2-13,4%) a lelki támogatás nyújtása és fogadása, az élelmiszer beszerzése és beosztása valamint a munkahelyre való bejárás jelentett problémát a válaszadóknak.

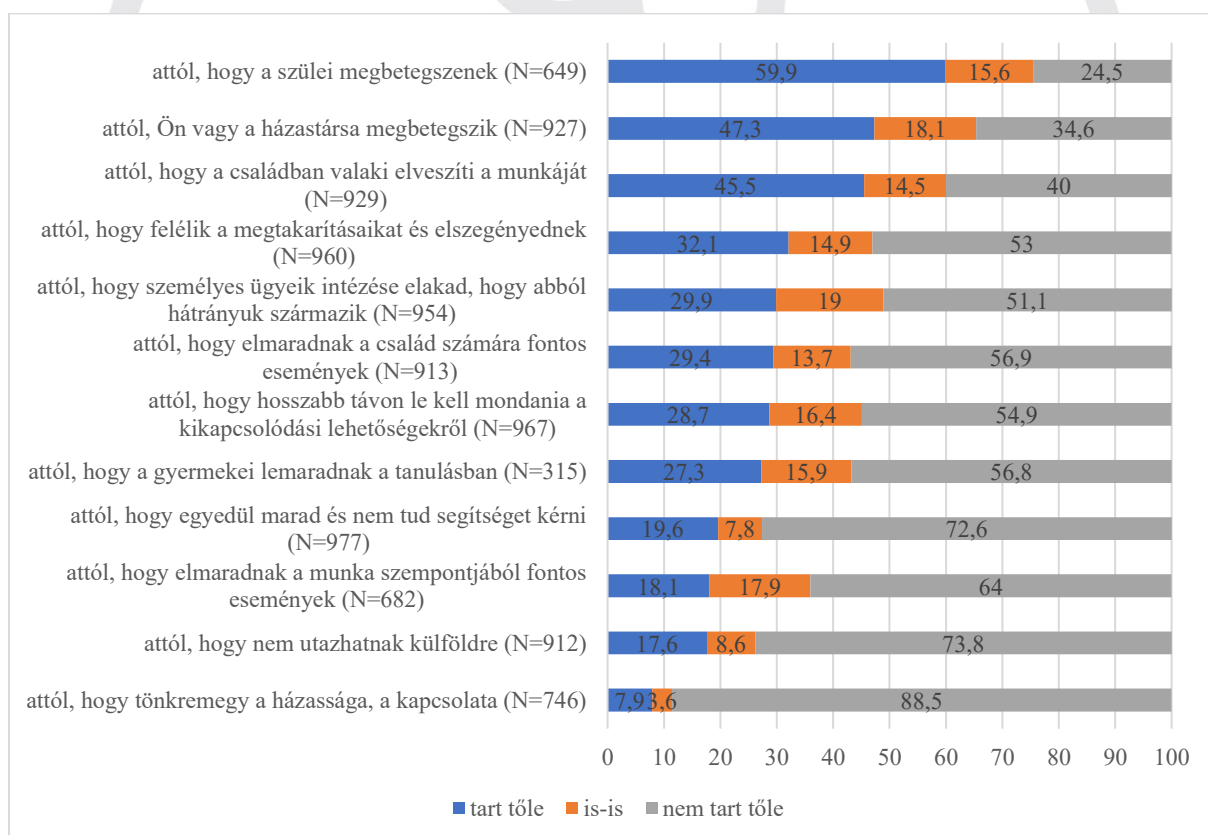
10. ábra Mekkora nehézséget jelent az Önök családjának a most kialakult helyzetben...? (%)

A válaszadókat arról is kérdeztük, hogy milyen lehetséges következményektől tartottak a kialakult járványhelyzetben. Az eredményekből jól kivehető, hogy a megkérdezettek jellemzően magától a megbetegedéstől, illetve a gazdasági problémáktól tartanak (munkahely elvesztése, elszegényedés). A válaszadók 60%-a tart attól, hogy szülei, 47,3%-a pedig attól, hogy ő maga vagy házastársa, párja betegszik meg a koronavírussal. Közel 50%-uk (45,5%) tart munkahelyének elvesztésétől, míg egyharmaduk (32,1%-uk) a megtakarítások felélésétől és az elszegényesedéstől. A korábbi kérdésre adott válaszokkal összecseng a betegségtől és a családra ható negatív gazdasági következményektől való aggodalom mértéke. Legkevesebben (8-18%) házasságuk, kapcsolatuk zátonyra futásától, külföldi utazások hiányától és a munkahelyi események elmaradásától tartanak.

11. ábra A járványhelyzet miatt tart-e Ön...? (%)

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Az emberek többsége nyugodt maradt a veszélyhelyzetben

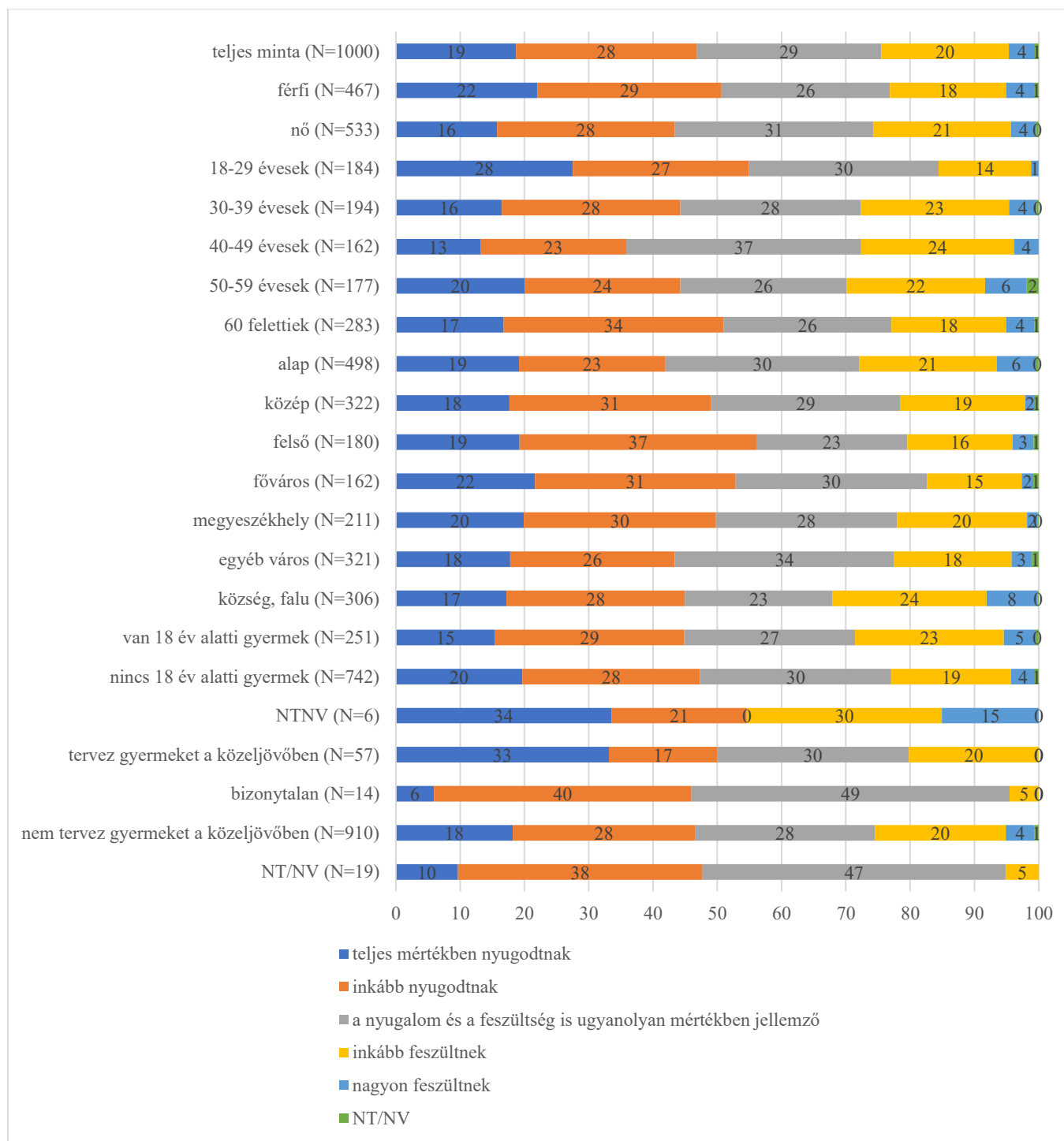
Fontosnak gondoltuk arra is rákérdezni, hogy a megkérdezettek hogyan érezték magukat, inkább nyugodtak vagy inkább feszültek voltak a kialakult rendkívüli helyzetben. Az alábbi ábrán láthatjuk, hogy a veszélyhelyzetben a válaszadók alig negyede (24%) érezte feszültebbnek magát, az emberek nagy része (47%) inkább nyugodtan, higgadtan élte meg a helyzetet. Nemenként vizsgálva kiderült, hogy a férfiak nyugodtabbak voltak (51%), mint a nők (44%), akikre inkább volt jellemző, hogy feszültekké és bizonytalanokká váltak a kialakult helyzetben. Érdekes megfigyelni, hogyan alakulnak a válaszok a különböző korcsoportoknál. Az életkor előre haladtával egy U alakú görbét írnak le az adatok, hiszen a legfiatalabb korcsoport nagyon nyugodtnak érezte magát, majd ez a nyugodtság csökkent az életkor növekedésével. Viszont az 50 év fölöttiek újra hasonlóan nyugodtan élték meg ezt az időszakot, mint a fiatalok. Leginkább a 40 éves korosztály érezte magát bizonytalanoknak (37%), de közöttük a nyugodtak aránya is majdnem ekkora (36%) volt. Iskolai végzettség szerinti bontás alapján az látható, hogy a végzettség növekedésével egyre nyugodtabbnak érezték magukat az emberek. Településtípusonként vizsgálva láthatjuk, hogy annak ellenére, hogy a legtöbb fertőzöttet Budapesten és Pest megyében regisztrálták, összeségében a fővárosiak érezték magukat a legnyugodtabbnak (53%) magukat. A 18 év alatti gyermekek nevelőket igen megosztotta ez a kérdés, hiszen 44% nyugodtnak érezte magát, 27% bizonytalan volt, és 28% pedig feszültnek írta le a kialakult helyzetet.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

12. ábra Ön inkább nyugodtnak vagy inkább feszültnek érzi magát mostanában?(%), N=1000

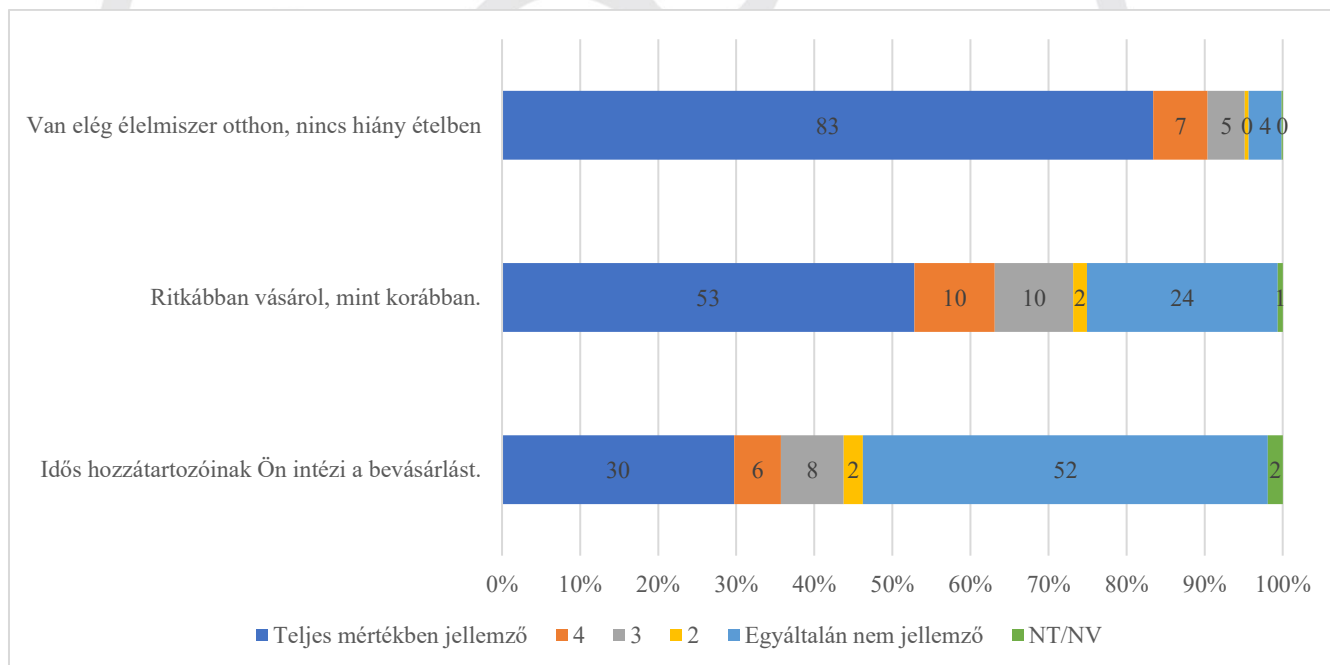
KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

A válaszadók harmada segít az idős hozzátartozójának

Az élelmiszerellátottsággal kapcsolatosan az látszik, hogy a megkérdezettek majd teljes köre otthon jól el volt látva. Többségük (63%) ritkábban vásárolt, mint korábban és egyharmaduk (36%) idős hozzátartozói helyett is eljárt a boltba. Mindebből levonható az a következtetés, hogy az emberek tudatosabban vásárolnak, mint korábban, hiszen bár kevesebbszer mennek bevásárolni, otthon mégsem szenvednek élelmiszerhiánytól. Egyharmaduk pedig a családi kapcsolatait őrizve, a saját háztartása mellett idős családtagjainak is besegített.

13. ábra Gondolja végig, hogy a jelenlegi helyzetben az alábbi bevásárlással, élelmiszerellátottsággal kapcsolatos állítások mennyire jellemzőek Önre! Jelölje egy 1-től 5-ig terjedő skálán, ahol az 1-es az 'egyáltalán nem jellemző'-t, míg az 5-ös a 'teljes mértékben-t jelenti!' (%), N=1000 fő

A koronavírus szülte helyzetben a válaszadókat arról is kérdeztük, hogy miben változott a mindennapi rutinjuk. A válaszadók kétharmada (69%) napi gyakorisággal főzött otthon, közel ennyien (64%) többet olvastak, több filmet néztek és játszottak, további 61%-a pedig folyamatos tartotta a kapcsolatot idős hozzátartozóival. Közel felük (49%) érezte úgy, hogy a

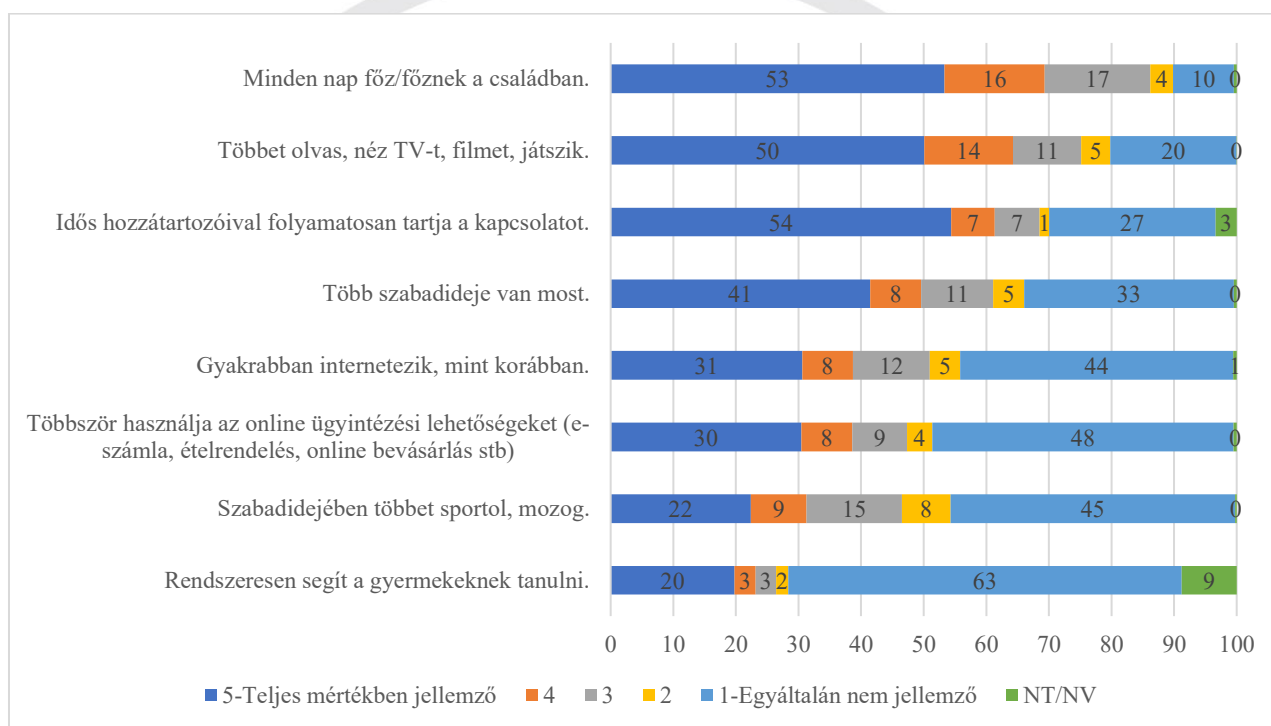

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

kialakult helyzet több szabadidővel járt számára, míg több, mint az egyharmaduk épp ellenkezőleg nyilatkozott (38%). A megkérdezettek nagyjából fele nem érezte úgy, hogy többet internetezett volna, mint korábban (49%), ahogy azt sem, hogy többet használta volna az online ügyintézési lehetőségeket (52%) vagy, hogy többet sportolt (53%) volna. A gyermekekkel történő rendszeres tanulás csupán kevesebb, mint egynegyedüket jellemezte (23%).

14. ábra Gondolja végig, hogy a jelenlegi helyzetben a következő tevékenységek mennyire jellemzők Önre! (%), N=1000 fő

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

Összefoglalás

A koronavírus megjelenése, és ezt követően a veszélyhelyzet március 11-i kihirdetése példátlan helyzet elé állította országunkat és az itt lakókat. 10 évvel a legutolsó gazdasági válság után újra az anyagi, munkahelyi bizonytalanság veszélyének réme jelent meg sok ember lelki szemei előtt, amit tovább tetézett az egészségügyi problémáktól való félelem is. Az új, napról-napra változó rendkívüli helyzetben fontos volt megvizsgálni, hogy miként alakult a családok és emberek kapcsolatrendszere, probléma-érzékelése.

Összességében a magyar emberek nagyon jól kezelték a veszélyhelyzettel járó kihívásokat. Ezt támasztja alá, hogy a kezdeti bizonytalanság ellenére a megkérdezettek több, mint háromnegyede (78%) érzte úgy a járvány első hulláma alatt, hogy önállóan is képes a felmerülő problémák megoldására, kétharmaduknak (66%) pedig egyáltalán nem érezte szükségét bármiféle külső segítségnek. Ez annak ellenére így volt, hogy a válaszadók 43%-a számára megterhelő volt a vírushelyzet, míg csak 31%-uk szerint nem volt az.

Kiderült, hogy fontosnak tartjuk a családi kapcsolatainkat, hiszen a megkérdezettek nagy része a családtagjaira támaszkodott a járvány első hulláma idején. A válaszadók fele nyilatkozta azt, hogy házastársára/párjára számíthat, harmada a gyermekeire (36%) és a szüleire (30%), és ugyanez a kép erősödött, amikor azt kérdeztük, hogy a válaszadóinkra kik számíthatnak.

Az emberek kifejezetten sokat foglalkoztak a családjukkal, hiszen a válaszadók 68%-a fontosnak tartotta, hogy családon belül megnyugtassák egymást, 60%-uk pedig megosztva végezte a házimunkát, valamint közel felük (48%) az idősebb családtagokat azzal támogatta, hogy a bevásárlásban segített nekik. Ezekon felül az emberek 44%-a anyagilag is segítséget nyújtott családtagjainak.

A családtagok közötti kapcsolatok erősödését mutatja az is, hogy a válaszadók közel fele (45%) érezte úgy, hogy sokkal több időt tudtak egymásra fordítani a járvány ideje alatt, mint korábban. Az egyik leglátványosabb erősödést a 18 év alatti gyermeket nevelők (53%) között láthatjuk, ami mindenképpen öröndetesnek nevezhető, hiszen itt a legfontosabb egy támogató, védelmező közeg megléte. Ez az erősödés minden vizsgált csoportban jelentkezett, és ráadásul

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

egy kivétellel (60 év feletti) minden esetben a legnagyobb csoportot alkották azok, akik úgy érezték több időt tudtak együtt tölteni a családjukkal, mint korábban. A fentieket támasztja alá az is, hogy a 18 év alatti gyermeket nevelők esetében a válaszadók kétharmada (59%) nyilatkozott úgy, hogy gyakrabban sütnek-főznek közösen, mint korábban. Az eredmények azt mutatják, hogy a családtagok több időt tudtak egymással tölteni a járványhelyzet alatt, s több olyan közös programra tudtak időt szakítani, amire korábban talán nem volt lehetőségük.

Az együtt töltött minőségi idő növekedésére többek között azért is tekinthetünk úgy, mint családokat erősítő tényezőre, mert a válaszadók háromnegyede (73%) egyértelműen pozitívan élte meg a járvány miatt otthon eltöltött tavaszi időszakot. Kifejezetten rosszul vagy nagyon rosszul csak a válaszadók 7%-a érezte magát. Ezzel párhuzamosan a megkérdezettek negyede (24%) a családi kapcsolatok javulásáról számolt be, és fenti adatokkal összhangban csak a válaszadók 4% vélte úgy, hogy romlottak a családi viszonyok.

Ezek az adatok mind azt támasztják alá, hogy habár a koronavírus járvány egy eddig nem látott kihívás elé állította a magyar embereket, mégis sikerült a családi kapcsolatok megőrzésével, azok megerősítésével átvészelni a tavaszi veszélyhelyzetet. Egyrészt az emberek többsége a családja felé fordult, és a felszabaduló idejét az ottani problémák megoldására fordította, másrészt a saját problémáinak megoldásához is onnan várta és kapta a legtöbb segítséget. A családok többsége alapvetően stabil háttérrel került bele és a családi kohéziót tekintve megerősödve került ki a járvány első hullámával jelentkező nehéz helyzetből.